

ROZWÓJ MAZOWSZA A FUNDUSZE UNIJNE

Joanna Jaworska

KATEGORIA WIEKOWA: 15-18 LAT

ADRESAT: uczniowie w wieku 15–18 lat.

CZAS ZAJĘĆ: 135 minut (3 × 45 minut).

SŁOWA KLUCZOWE: Mazowsze, geografia, fundusze unijne, TIK.

WPROWADZENIE

Inspiracją do napisania tego scenariusza był udział z moimi uczniami w Turnieju Wiedzy o Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego 2007–2013. Dzięki temu wydarzeniu poznałam RPO WM, projekty zrealizowane na Mazowszu, które przyczyniły się do rozwoju naszego regionu. Poznałam również wspaniałe środki dydaktyczne, jakie udostępnia Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych w celu edukacji młodzieży i promocji RPO WM. Te treści zawiera niniejszy scenariusz. Lekcja ma charakter interdyscyplinarny. Łączy elementy geografii z wiedzą z zakresu dotacji unijnych. Zrealizowanie celów wymaga od nauczyciela wykorzystania w procesie edukacyjnym technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) – jest to jedna z kluczowych kompetencji, które powinna kształcić współczesna szkoła.

CEL OGÓLNY

Zwrócenie uwagi ucznia na pozytywny wpływ realizacji projektów finansowanych ze środków Regionalnego Programu Województwa Mazowieckiego 2007–2013 na rozwój Mazowsza oraz zapoznanie go z przykładami takich projektów.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- charakteryzuje cele strategiczne rozwoju Mazowsza;
 - wymienia cele, priorytety i działania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego (RPO WM);
 - wskazuje typy projektów finansowanych ze środków UE w ramach RPO WM;
 - wymienia konkretne przykłady projektów zrealizowanych na Mazowszu w ramach RPO WM 2007–2013;
 - pracuje z mapą województwa mazowieckiego;
 - współpracuje w grupie;
 - zna perspektywę RPO WM 2014–2020.
-

METODY PRACY:

- podające – objaśnienie, elementy pogadanki,
 - poszukujące – gra komputerowa, korzystanie z zasobów internetu,
 - aktywizujące – ćwiczenia praktyczne, metoda kosz i walizka (ewaluacja).
-

FORMY PRACY:

- praca samodzielna,
- praca w parach,
- praca w większej grupie.

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- komputery z dostępem do internetu;
- komputer z projektorem, głośniki;
- materiały dydaktyczne przygotowane przez nauczyciela (załączniki);
- brystole, markery, inne materiały biurowe;
- atlasy.

ZAŁĄCZNIKI:

1. Strategiczne cele rozwoju Mazowsza, określone w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r.
2. Priorytety RPO WM 2007–2013.
3. Mapa województwa mazowieckiego.

BIBLIOGRAFIA

Biuletyny *Fundusze europejskie na Mazowszu*.

Perły Mazowsza. Fundusze Europejskie w obiektywie, red. M. Szewczyk, Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, Warszawa 2011.

ŹRÓDŁA INTERNETOWE

„Od pomysłu do wniosku” – przewodnik po RPO WM 2014–2020,

<https://www.youtube.com/watch?v=AXqafY6OT0s&feature=youtu.be>
(dostęp 13.02.2017).

www.rpo.mazovia.eu (dostęp 13.02.2017).

PRZEBIEG ZAJĘĆ

CZĘŚĆ WSTĘPNA

1. Nauczyciel zapoznaje uczniów z tematem oraz celami lekcji. Samorząd województwa planuje rozwój swojego regionu zgodnie z polityką określoną w Strategii Rozwoju Regionalnego. Dokument ten jest uchwalony przez Sejmik Województwa. Aktualnie województwo mazowieckie ma uchwaloną w dniu 28 października 2013 r. Strategię Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030.
2. Na podstawie informacji wyświetlonych za pomocą projektora nauczyciel omawia strategiczne cele rozwoju Mazowsza, określone w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 (**załącznik nr 1**)¹.
3. Po stworzeniu Strategii konieczne jest zapewnienie realizacji zapisanych w niej celów poprzez odpowiednie działania. Ważnym wsparciem dla rozwoju Mazowsza są środki Unii

¹ Dokument *Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do roku 2030* jest dostępny na stronie Mazowieckiego Biura Planowania Przestrzennego w Warszawie (prawy panel), <http://www.mbpr.pl> (dostęp 6.07.2017).

Europejskiej. To dzięki nim, w dużej mierze, możliwy jest rozwój Mazowsza zgodny z planami zapisanymi w Strategii. Jednym z instrumentów finansowania rozwoju regionalnego Mazowsza jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego.

4. Nauczyciel informuje uczniów, że podczas lekcji zapoznają się z tym programem oraz projektami zrealizowanymi na terenie województwa mazowieckiego w ramach RPO WM 2007–2013.

CZĘŚĆ GŁÓWNA

1. Nauczyciel przekazuje uczniom materiał dydaktyczny – priorytety i działania RPO WM (**załącznik nr 2**). Omawia je z uczniami. Uczniowie zapoznają się z bezpłatną publikacją Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Projektów Unijnych pt. *Perły Mazowsza. Fundusze europejskie w obiektywie*². Nauczyciel omawia wybrane projekty z publikacji oraz razem z uczniami wskazuje priorytet i działanie, z którego pochodziło dofinansowanie. W razie wątpliwości co do numeru działania można się wspierać bazą projektów zrealizowanych³.

Publikacja *Perły Mazowsza. Fundusze europejskie w obiektywie* ukazuje, że Mazowsze to nie tylko Warszawa. Przedstawione zabytki, centra kultury oraz zmodernizowane, rozbudowane czy zrewitalizowane muzea ukazują bogactwo naszego regionu i zachęcają do odwiedzin.

PROJEKTY PRZEDSTAWIONE W PUBLIKACJI, Z KTÓRYMI ZAPOZNAJE SIĘ UCZEŃ

- Rewitalizacja budynku Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaskiewiczów w Stawisku wraz z założeniem parkowym, beneficjent: Powiat Grodziski.
- Renowacja zabytkowego kościoła w Guzowie – kaplicy pw. św. Feliksa de Valois – prace konserwatorskie i zagospodarowanie terenu, beneficjent: Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Feliksa de Valois.
- Poprawa oferty kulturalnej regionu i wzrost dostępności do kultury na Mazowszu poprzez zorganizowanie letniego festiwalu SINFONIA IUVENTUS w zespole pałacowo-parkowym w Radziejowicach, beneficjent: Dom Pracy Twórczej w Radziejowicach.
- Zwiększenie dostępności do kultury poprzez renowację i modernizację zabytkowego budynku Mazowieckiego Centrum Kultury i Sztuki – stworzenie Centrum Aktywności Kulturalnej Osób Niepełnosprawnych, beneficjent: Mazowieckie Centrum Kultury i Sztuki.
- Rewitalizacja zabytkowych obiektów resursy i kręgielni oraz ich adaptacja na cele kulturalno-artystyczne, beneficjent: Gmina Żyrardów.
- Rozbudowa i adaptacja kamienicy przy ulicy Tumskiej dla potrzeb Muzeum Mazowieckiego w Płocku, beneficjent: Muzeum Mazowieckie w Płocku.
- Na tropie króla Władysława Jagiełły – renowacja cennego zabytku w Jedlni Poświętnem z przystosowaniem do rozwoju turystyki kulturowej, beneficjent: Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja w Jedlni.

² *Perły Mazowsza. Fundusze europejskie w obiektywie*, red. M. Szewczyk, Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, Warszawa 2011, <http://docplayer.pl/1047318-Perly-mazowsza-fundusze-europejskie-w-objektywie.html> (dostęp 6.07.2017).

³ <http://rpo.mazowia.eu/mapa-projektow-rpo-wm> (dostęp 6.07.2017)

- Adaptacja podziemi Katedry Polowej WP na Muzeum Ordynariatu Polowego – oddział Muzeum Historycznego m.st. Warszawy, beneficjent: Miasto Stołeczne Warszawa.
- Rewitalizacja parku miejskiego im. Józefa Wybickiego – nowy wymiar przestrzeni życia publicznego, beneficjent: Miasto Nowy Dwór Mazowiecki.
- Budowa centrum kulturowo-histycznego Kantor Młyński w Strzegowie, beneficjent: Gmina Strzegowo.
- Modernizacja budynku PODLASIE i rozbudowa budynku Centrum Kultury i Sztuki w Siedlcach, beneficjent: Miasto Siedlce.
- Rewitalizacja zabytkowego ratusza w Ciechanowie, beneficjent: Gmina Miejska Ciechanów.
- Budowa Regionalnego Centrum Kultury w Myszynie, beneficjent: Gmina Myszyniec.
- Prace konserwatorskie elewacji Teatru Wielkiego – Opery Narodowej. Etap III, beneficjent: Teatr Wielki – Opera Narodowa.
- Modernizacja budynku Muzeum Ziemi Mińskiej, beneficjent: Miasto Mińsk Mazowiecki.
- Ponarwie. Konserwacja i rewitalizacja fortu ziemnego i Pomnika Mauzoleum poległych w bitwie pod Ostrołęką 26 maja 1831 r., beneficjent: Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce.
- Rewitalizacja historycznego budynku kasyna na potrzeby stworzenia Centrum Aktywności Lokalnej w Pionkach, beneficjent: Gmina Miasto Pionki.
- Rewitalizacja zabytkowego parku miejskiego w Mławie – etap IV, beneficjent: Miasto Mława.
- Przebudowa i modernizacja Teatru Powszechnego w Warszawie, beneficjent: Miasto Stołeczne Warszawa.
- Budowa Muzeum – Miejsce Pamięci Palmiry, beneficjent: Miasto Stołeczne Warszawa.
- Rozbudowa infrastruktury kulturalnej Związku Buddyjskiego Tradycji Karma Kamtżang w Grabniku, gmina Jaktorów, poprzez budowę obiektu Centrum Kultury Buddyjskiej, beneficjent: Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang w Polsce.
- Przebudowa i adaptacja budynku starego dworca PKP w Sokołowie Podlaskim przy ul. Kolejowej na potrzeby Biblioteki Miejskiej i Pracowni Dokumentacji Dziejów Miasta, beneficjent: Miasto Sokołów Podlaski.
- Szlak turystyczno-kulturowy w Młochowie (część projektu „Centrum kultury, rekreacji i sportu – historyczny park w Młochowie – perełka Nadarzyna i Mazowska – projekt kompleksowej rewitalizacji parku”), beneficjent: Gmina Nadarzyn.
- Remont zabytkowego dworu i parku w miejscowości Przystań – Wrota na Kurpie, beneficjent: Gmina Olszewo-Borki.
- Wykreowanie produktu turystycznego pod nazwą Weekend z Termami Mszczonów, beneficjent: Gmina Mszczonów.
- Zagospodarowanie parku zdrojowego i terenów przyległych oraz pasaży uzdrowiskowych w Konstancinie-Jeziornie – część A, wraz z budową amfiteatru w parku zdrojowym, beneficjent: Urząd Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna.
- Prace konserwatorskie w zabytkowym kościele katedralnym pw. Opieki Najświętszej Maryi Panny w Radomiu, zakup i montaż instalacji systemów wykrywania pożaru, sygnalizacji włamania i napadu, telewizji przemysłowej oraz ochrona otoczenia poprzez monitoring, beneficjent: Parafia Katedralna

pw. Opieki Najświętszej Maryi Panny w Radomiu.

- Poprawa oferty kulturalnej poprzez modernizację placówek Miejskiego Ośrodka Kultury w Legionowie, beneficjent: Gmina Miejska Legionowo.

2. Nauczyciel zapoznaje uczniów z przygodową grą komputerową, promującą projekty zrealizowane dzięki funduszom europejskim w ramach Regionalnego Programu Województwa Mazowieckiego. Pełną wersję gry uczeń pobiera bezpłatnie ze strony www.pogonwczasie.eu. Uczeń wciela się w rolę bohaterów – Felicji oraz kota Alberta – i odwiedza wiele lokalizacji w teraźniejszości, przeszłości oraz przyszłości. Dzięki tym podróżom dowiaduje się, jak duży wpływ na rozwój Mazowsza miała realizacja projektów finansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego. Nauczyciel zachęca uczniów, aby korzystali z gry w wolnym czasie w domu.

Nauczyciel informuje uczniów, że gra powstała na zlecenie Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych, a projekt jej stworzenia był współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego oraz z budżetu województwa mazowieckiego.

Podkreśla fakt, że w ramach zrównoważonego rozwoju dofinansowuje się wiele projektów zlokalizowanych poza Warszawą, aby poprawiać warunki życia ludzi zamieszkujących obszary pozametropolitalne.

Uczniowie odpowiadają wspólnie na pytanie, z którego priorytetu i działania korzystano przy współfinansowaniu gry *Mazowsze: Pogoń w Czasie*.

PROJEKTY RPO WM ZAPREZENTOWANE W GRZE, Z KTÓRYMI ZAPOZNAJE SIĘ UCZEŃ

- Przebudowa i adaptacja budynku starego dworca PKP w Sokołowie Podlaskim przy ul. Kolejowej na potrzeby Biblioteki Miejskiej i Pracowni Dokumentacji Dziejów Miasta.
- Przebudowa i modernizacja Teatru Powszechnego w Warszawie.
- Rozbudowa infrastruktury centrum folklorystycznego Matecznik Mazowsze.
- Utworzenie Domu Muzyka Seniora w Kątach w gminie Kalwaria, w powiecie piaseczyńskim.
- Szlak turystyczno-kulturowy w Młochowie (Centrum kultury, rekreacji i sportu – historyczny park w Młochowie – perełka Nadarzyna i Mazowsza – projekt kompleksowej rewitalizacji parku).
- Gospodarka wodno-ściekowa w mieście Białobrzegi.
- Adaptacja podziemi Katedry Polowej WP na Muzeum Ordynariatu Polowego – Oddział Muzeum Historycznego m.st. Warszawy.
- Rozwój infrastruktury teleinformatycznej i e-usług w policji mazowieckiej (Komenda Wojewódzka Policji z siedzibą w Radomiu).
- Rewitalizacja Rynku Mariackiego w Węgrowie.
- Rozbudowa infrastruktury kulturalnej Związku Buddyjskiego Tradycji Karma Kamtżang w Grabniku, gmina Jaktorów, poprzez budowę obiektu Centrum Kultury Buddyjskiej.
- Rozbudowa Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego w Płocku wraz z wyposażeniem.

- Rewaloryzacja zabytkowych obiektów resursy i kręgielni w Żyrardowie oraz ich adaptacja na cele kulturalno-artystyczne.
 - Wzrost konkurencyjności firmy Lus-ar poprzez inwestycję w numeryczne centrum obróbcze szkła.
3. Nauczyciel proponuje uczniom zapoznanie się z mapą projektów RPO WM. Poleca wyszukanie projektów zrealizowanych na terenie powiatu makowskiego lub sąsiednich oraz zapisanie tych informacji w dokumencie tekstowym. Następnie dokument ma być przesłany przez uczniów na pocztę e-mail nauczyciela. Nauczyciel udostępnia adres swojej poczty elektronicznej.

Uczniowie wykonują czynności w określonym czasie (8–10 min). Nauczyciel sprawdza poprawność wykonanych zadań i przesyła informację zwrotną.

4. Nauczyciel rozdaje uczniom czystą mapę województwa mazowieckiego (**załącznik nr 3**) z zaznaczonymi konturami (po jednej na ławkę/parę) i prosi o wykonanie ćwiczenia.

ĆWICZENIE 1

Zaznacz na mapie województwa mazowieckiego miasta i miejscowości, w których zrealizowano projekty w ramach RPO WM. Sporządź obok mapy legendę, która będzie wskazywała, z którego priorytetu pochodzi dofinansowanie. Użyj kolorów lub innych oznaczeń. Możesz korzystać z atlasu,

jeśli masz kłopot z zaznaczeniem miast na mapie konturowej.

5. Nauczyciel dzieli klasę na grupy i prosi o wykonanie kolejnego ćwiczenia.

ĆWICZENIE 2

Opracujcie plakat przedstawiający wybrany projekt zrealizowany na terenie województwa mazowieckiego w ramach RPO WM 2007–2013 i przygotujcie jego krótką prezentację.

Po prezentacji każdego zespołu uczniowie eksponują swoje prace w wyznaczonym miejscu w sali lekcyjnej.

6. W ramach pracy domowej nauczyciel poleca uczniom obejrzenie filmu *„Od pomysłu do wniosku” – przewodnik po RPO WM 2014–2020* w celu zapoznania się z nową perspektywą³. Jego treść będzie podstawą kolejnych zajęć o tej tematyce.

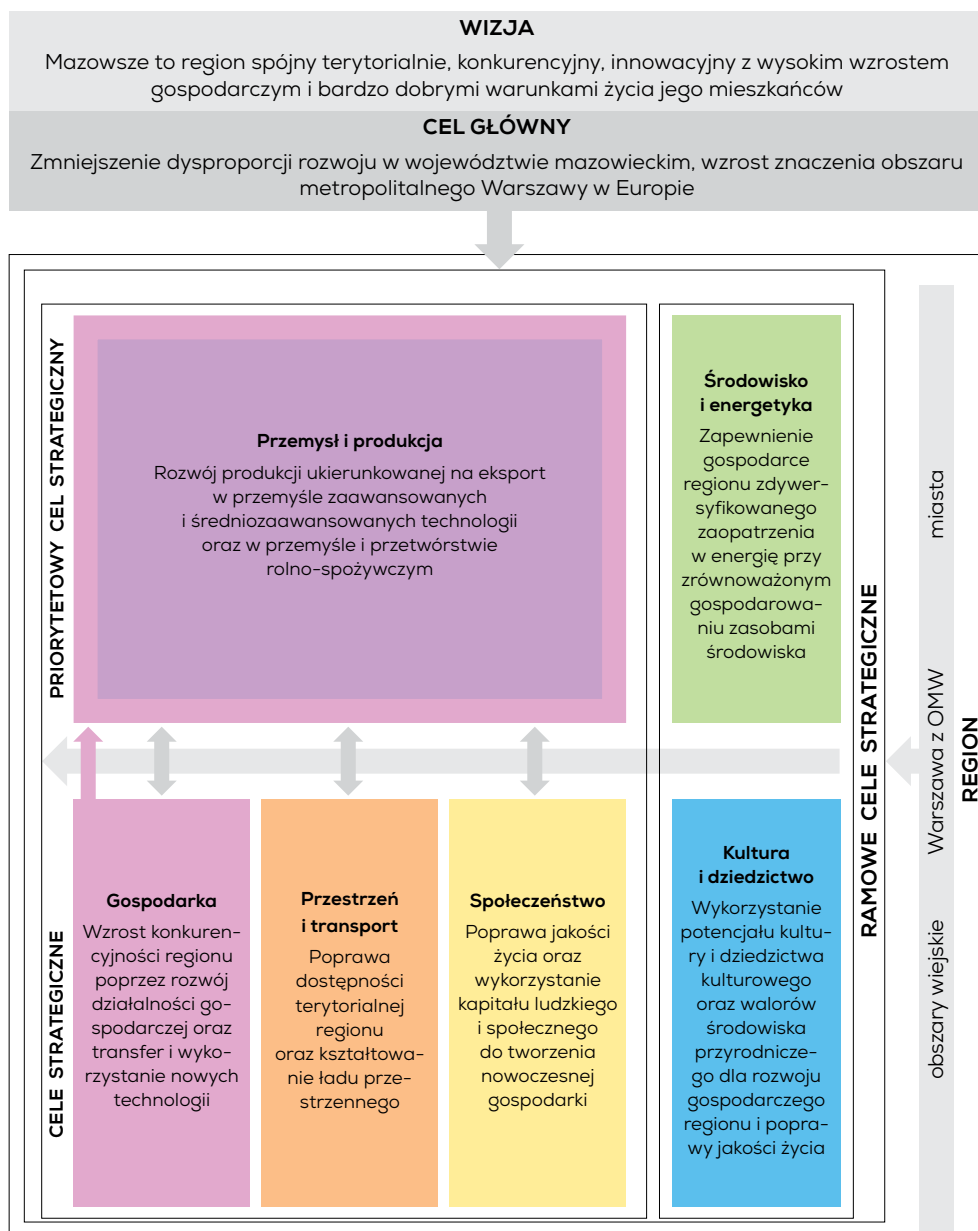
CZĘŚĆ PODSUMOWUJĄCA

Ewaluacja – metoda aktywizująca kosz i walizka. Nauczyciel rozdaje uczniom karteczki samoprzylepne. Rysuje na tablicy kosz i walizkę. Zadaniem uczniów jest narysowanie na karteczkach uśmiechniętej buźki, jeśli dzięki zajęciom dobrze poznali projekty zrealizowane na Mazowszu w ramach RPO WM, lub smutnej, symbolizującej niewielką wiedzę na temat projektów. Wszyscy przyklejają buźki na tablicy: tam gdzie kosz – smutne, tam gdzie walizka – zadowolone.

³ „Od pomysłu do wniosku” – przewodnik po RPO WM 2014–2020, <https://www.youtube.com/watch?v=AXqafY60T0s&feature=youtube> (dostęp 13.02.2017).

Załącznik nr 1.

Strategiczne cele rozwoju Mazowsza, określone w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r.

Załącznik nr 2.

Celem generalnym RPO WM 2007–2013 była: **poprawa konkurencyjności regionu i zwiększanie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej województwa.**

Cel główny RPO WM był realizowany poprzez **Priorytety i Działania.**

Priorytety RPO WM 2007–2013

PRIORYTET I – Tworzenie warunków dla rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości na Mazowszu

- 1.1. Wzmocnienie sektora badawczo-rozwojowego
- 1.2. Budowa sieci współpracy nauka-gospodarka
- 1.3. Kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą
- 1.4. Wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu
- 1.5. Rozwój przedsiębiorczości
- 1.6. Wspieranie powiązań kooperacyjnych o znaczeniu regionalnym
- 1.7. Promocja gospodarcza
- 1.8. Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT).

PRIORYTET II – Przyspieszenie e-Rozwoju Mazowsza

- 2.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu informacyjnemu
- 2.2. Rozwój e-usług
- 2.3. Technologie informacyjne i komunikacyjne dla MSP

PRIORYTET III – Regionalny system transportowy

- 3.1. Infrastruktura drogowa
- 3.2. Regionalny transport publiczny
- 3.3. Lotniska i infrastruktura lotnicza

PRIORYTET IV – Środowisko, zapobieganie zagrożeniom i energetyka

- 4.1. Gospodarka wodno-ściekowa
- 4.2. Ochrona powierzchni ziemi
- 4.3. Ochrona powietrza, energetyka
- 4.4. Ochrona przyrody, zagrożenia, systemy monitoringu

PRIORYTET V – Wzmacnianie roli miast w rozwoju regionu

- 5.1. Transport miejski
- 5.2. Rewitalizacja miast

PRIORYTET VI – Wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji

- 6.1. Kultura
- 6.2. Turystyka

PRIORYTET VII – Tworzenie i poprawa warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego

- 7.1. Infrastruktura służąca ochronie zdrowia i życia
- 7.2. Infrastruktura służąca edukacji
- 7.3. Infrastruktura służąca pomocy społecznej

PRIORYTET VIII – Pomoc techniczna

- 8.1. Wsparcie procesów zarządzania i wdrażania RPO WM
- 8.2. Działania informacyjne i promocyjne

Załącznik nr 3.

Mapa województwa mazowieckiego

